

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:SSO Mariola Wojtkiewicz

Sędziowie:SO Zbigniew Ciechanowicz (spr.)

SO Wiesława Buczek- Markowska

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2014 r. w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela (...) (...) w K.

przeciwko dłużnikowi H. I.

o nadanie klauzuli wykonalności

na skutek zażalenia wierzyciela na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 3 października 2014 r., w sprawie o sygn. akt III Co 443/14

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

1. nadać prawomocnemu nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 18 maja 2009 r. wydanemu przez Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie III Wydział Grodzki w sprawie o sygn. akt III Nc 5305/09 z powództwa(...) z siedzibą we W. przeciwko H. I. klauzulę wykonalności na rzecz (...) (...) (...)w K., na którego przeszło uprawnienie dotychczasowego wierzyciela(...)we W., (następcy prawnego(...))

2. zasądzić od H. I. na rzecz (...)(...) siedzibą w K. kwotę 150 (stu pięćdziesięciu) złotych i 15 (piętnastu) groszy tytułem zwrotu kosztów postępowania,

II. zasądzić od H. I. na rzecz (...)(...)z siedzibą w K. kwotę 90 (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 3 października 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie (sygn. akt III Co 443/14) oddalił wniosek wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego.

Uzasadniając przedmiotowe rozstrzygnięcie Sąd I instancji wskazał, iż w okolicznościach sprawy wnioskodawca nie wykazał dokumentem, o którym mowa w art. 788 k.p.c., przejścia uprawnień. O ile bowiem wnioskodawca przedłożył oświadczenie pierwotnego wierzyciela i wnioskodawcy o przelewie wraz z podpisami urzędowo poświadczonymi przez notariusza, to nie przedłożył umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 30 kwietnia 2013 r. W ocenie Sądu Rejonowego dokumentem, z którego wynika przejście na wnioskodawcę wierzytelności wobec H. I. jest właśnie umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 30 kwietnia 2013 r. Zdaniem Sądu zatem, skoro przedmiotowa umowa nie została przedłożona wniosek należało oddalić.

Zażalenie na postanowienie sądu złożył wnioskodawca i zaskarżając je w całości wniósł o jego zmianę poprzez nadanie tytułowi wykonawczemu klauzuli wykonalności na rzecz wnioskodawcy jako następcy prawnego(...)oraz o zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania sądowego za obie instancje.

Skarżący wskazał na naruszenie przez Sąd I instancji: art. 788 § 1 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, czego wynikiem było przyjęcie przez Sąd, iż dokumenty przedłożone przez wnioskodawcę są niewystarczające do uwzględnienia wniosku, podczas gdy przedłożone przez wierzyciela dokumenty bez wątpienia wykazują przejście uprawnień na nowego wierzyciela oraz art. 233 § 1 k.p.c. polegające na braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego poprzez pominięcie w rozważaniach Sądu dowodów istotnych dla ustalenia zasadności wniosku.

Skarżący wskazał, iż w treści przedłożonego przez niego oświadczenia złożonego przez cedenta oraz cesjonariusza precyzyjnie wskazano jakiej wierzytelności dotyczy. Jednocześnie strony oświadczenia zaznaczyły, że zostało ono złożone w celu spełnienia wymogów proceduralnych określonych w art. 788 k.p.c. Podpisy stron na oświadczeniu zostały notarialnie potwierdzone. Załączone dokumenty zostały uwierzytelnione przez radcę prawnego występującego w niniejszej sprawie w sposób opisany w art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych, co zgodnie z art. 129 ust. 3 k.p.c. nadaje dokonany poświadczeniu charakter dokumentów urzędowych.

Skarżący podniósł, że aprobowana przez Sąd pod względem dowodowym umowa cesji również stanowi dokument prywatny. Ograniczenie natomiast możliwości dowodzenia nabycia wierzytelności jedynie przez przedłożenie umowy cesji zdaniem wnioskodawcy, stanowi naruszenia art. 788 § 1 k.p.c. oraz 233 § 1 k.p.c. Zdaniem wnioskodawcy wskazany dokument spełnia wszystkie przesłanki oświadczenia woli. Przede wszystkim stanowi niezbędny element dokonanej czynności prawnej w postaci cesji wierzytelności. Powołana w treści oświadczenia umowa ma charakter umowy ramowej i reguluje ogólne stosunki między cedentem a cesjonariuszem w ramach dokonywanej transakcji, obejmującej większą ilość wierzytelności. Przede wszystkim umowa nie zawiera danych pozwalających na dostateczne zidentyfikowanie jednostkowych wierzytelności. To jednak załączone do wniosku oświadczenie, wydane indywidualnie do każdej sprawy i w sposób szczegółowy określające daną wierzytelność w ostateczny sposób ujawnia wolę cedenta i cesjonariusza wywołania skutku prawnego w postaci cesji konkretnej, stwierdzonej tytułem wykonawczym wierzytelności. Celem zatem przedmiotowego oświadczenia jest wywołanie przedmiotowego skutku prawnego w postaci cesji zindywidualizowanej wierzytelności, co determinuje jego charakter jako oświadczenia woli.

Z ostrożności procesowej skarżący podniósł, iż umowa cesji nie musi być zawarta w formie pisemnej, a co za tym idzie jej istnienie może być w procesie sądowym dowodzone za pomocą wszelkich prawem przewidzianych dowodów (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia (...)akt (...) Sam natomiast art. 788 k.p.c. nie ogranicza możliwości dowodzenia przejścia uprawnień, ograniczając jedynie formę dokumentów, za pomocą których przedmiotowa okoliczność może być dowodzona. Dodatkowo w doktrynie i orzecznictwie kwestia, w jaki sposób przejście uprawnień lub obowiązków powinno być ujęte w dokumencie, by uznać go za podstawę do nadania klauzuli w drodze przewidzianej w art. 788 § 1 k.p.c., ogranicza się do wniosku, że dokument taki powinien umożliwiać stwierdzenie, że przejście rzeczywiście nastąpiło. Decyduje zatem każdorazowo treść konkretnego, poddawanego ocenie dokumentu, przy czym ocena ta powinna być prowadzona przy zachowaniu reguł wykładni, uwzględniać więc powinna także okoliczności powstania dokumentu i uwarunkowania, w jakich funkcjonuje podmiot, który go wystawił (tak Sąd Apelacyjny w (...) w Postanowieniu z dnia (...))

Skarżący dodał także, że transakcja nabycia wierzytelności oraz umowa cesji objęte zostały przez jej strony klauzulą poufności, wobec czego wnioskodawca respektując zapisy umowne nie przedłożył w niniejszym postępowaniu umowy cesji.

Następnie podniósł, iż przyjęcie koncepcji Sądu Rejonowego prowadziłyby do nieuzasadnionego poszerzenia kognicji sądu klauzulowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wierzyciela okazało się zasadne.

Zgodnie z art. 788 § 1 k.p.c., jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

Przepis ten umożliwia realizację tytułu egzekucyjnego, jeżeli wymienione w nim osoby nie są wierzycielami lub dłużnikami i na ich miejsce na skutek następstwa prawnego pod tytułem ogólnym lub pod tytułem szczególnym weszły inne podmioty, przy czym możliwość nadania klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego jest uzależniona od spełnienia określonych warunków. Warunkiem koniecznym do uwzględnienia wniosku w tym przedmiocie jest wykazanie, iż w wyniku zaistnienia określonych zdarzeń o charakterze materialnoprawnym nastąpiły zmiany podmiotowe w zakresie praw i obowiązków jednej ze stron. Wykazanie tego faktu leży w gestii wnioskodawcy i następuje poprzez dołączenie do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności dokumentu wykazującego przejście praw na następcę. Dokument taki powinien umożliwiać stwierdzenie, że przejście rzeczywiście nastąpiło, przy czym decyduje każdorazowo treść konkretnego, poddawanego ocenie dokumentu. Nadto, w dokumencie muszą być wykazane wszystkie te elementy, od których w świetle okoliczności wynikających z treści wniosku i dołączonych doń dokumentów prawo materialne uzależnia dojście następstwa prawnego do skutku.

Sąd orzekający w postępowaniu klauzulowym ocenia te dokumenty pod względem formalnym, bowiem według dominującego stanowiska nauki i judykatury, wykluczone jest merytoryczne badanie, czy do przejścia praw lub obowiązków rzeczywiście doszło. Zakresem badania objęte jest więc jedynie ustalenie, czy dokumenty dołączone do wniosku spełniają kryteria wymagane od dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 244 k.p.c. lub czy podpisy na dokumencie prywatnym zostały urzędowo poświadczone. Ocena ta powinna być prowadzona przy zachowaniu reguł wykładni, a zatem uwzględniać także okoliczności powstania dokumentu i uwarunkowania, w jakich funkcjonuje podmiot, który go wystawił.

Szczegółowa analiza przedłożonych przez wnioskodawcę dokumentów prowadzi do wniosku, iż wbrew stanowisku Sądu I instancji spełniają one wymogi co do formy. Wnioskodawca przedłożył nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wydany przez Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie Wydział III Grodzki w dniu 18 maja 2009 r. w sprawie III Nc 5305/09 oraz dokument w postaci oświadczenia o nabyciu przez wnioskodawcę wierzytelności stwierdzonej powyższym nakazem zapłaty, z notarialnie poświadczonymi podpisami, co dodatkowo spełnia wymogi materialnoprawne skuteczności wykazania „stwierdzenia” przelewu wierzytelności w myśl art. 511 k.c. I w tym zakresie Sąd odwoławczy podziela wywód prawny zaprezentowany przez wierzyciela.

Sąd Odwoławczy nie zgodził się ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, iż jedynie przedłożenie umowy sprzedaży wierzytelności może być uznane za spełnienie warunków określonych w przepisie art. 788 § 1 k.p.c. Zdaniem Sądu II instancji fakt, iż wnioskodawca dołączył do wniosku jedynie oświadczeniu o nabyciu przez niego przedmiotowej wierzytelności nie stoi na przeszkodzie w ustaleniu skuteczności nabycia wierzytelności, skoro nie ulega wątpliwości, że owo oświadczenie zawiera zarówno oznaczenie dłużnika jak i wierzytelności, a także wskazanie na podstawie jakiej umowy doszło do przejścia wierzytelności na skarżącego. Podkreślić przy tym należy, iż dla wykazania przejścia uprawnień w myśl art. 788 § 1 k.p.c. wystarczy, że osnowa dokumentu stwierdza fakt przejścia praw lub obowiązków. Przepis ten nie precyzuje bowiem jakim dokumentem powinno być wykazane przejście uprawnień lub obowiązków ograniczając się jedynie do określenia jego formy, a więc dokumentu urzędowego bądź prywatnego z podpisem urzędowo poświadczonym.

Przedłożone przez skarżącego oświadczenie jest niewątpliwie dokumentem prywatnym z podpisami poświadczonymi przez notariusza, z którego jednoznacznie wynika przejście uprawnień na wnioskodawcę. Dodać należy, iż podpisy pod tym oświadczeniem złożyły osoby uprawnione do reprezentacji strony w imieniu której składały oświadczenie.

Powyższe umocowanie wynika z przedłożonego pełnomocnictwa oraz odpisów z KRS wnioskodawcy oraz zbywcy wierzytelności.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż na podstawie przedłożonych przez wnioskodawcę dokumentów, w ramach kontroli formalnej dokonywanej przez Sąd w postępowaniu z art. 788 k.p.c. można było ustalić, że przejście uprawnień nastąpiło. Z tego względu Sąd Odwoławczy zmienił zaskarżone postanowienie i nadał klauzulę wykonalności z znaczeniem przejścia uprawnienia na rzecz wnioskodawcy (...) z siedzibą w K..

W związku ze zmianą zaskarżonego orzeczenia, konieczne stało się również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania pierwszoinstancyjnego.

Wierzyciel wygrał postępowanie klauzulowe, stąd należał mu się zwrot poniesionych kosztów. Na koszty te złożyła się opłata od wniosku w wysokości 50 zł, wynagrodzenie pełnomocnika wierzyciela obliczone stosownie do § 10 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia(...) w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (...)w kwocie 60 zł, opłata od pełnomocnictw w wysokości 34 zł oraz koszty opłaty notarialnej w kwocie 6,15 zł. Łącznie koszty wyniosły 150,15 zł i w takiej też wysokości zostały zasądzone. Podstawę prawną orzeczenia o kosztach stanowi przepis art. 98 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 71 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Mając powyższe rozważania na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., orzekł jak w punkcie I postanowienia.

Orzekając o kosztach postępowania zażaleniowego wskazać należy, iż wierzyciel wygrał to postępowanie w całości. Z tego względu należy mu się od dłużnika zwrot poniesionych kosztów na które składają się opłata od zażalenia w kwocie 30 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika wierzyciela w wysokości 60 zł, wynikającej z § 10 ust. 1 pkt 13 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia. Łącznie koszty postępowania zażaleniowego wyniosły zatem 90 zł i w tej wysokości zostały zasądzone. Podstawę rozstrzygnięcia stanowi przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie II postanowienia.

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)